

ROSEMARY HART

BRUID
VAN DE
OOGST
KONING

A decorative illustration at the bottom of the page features a dark grey pumpkin with a short stem and a small leaf. To the right of the pumpkin is a thin, light grey branch with several leaves and small circular details, possibly representing berries or buds.

Bruid van de Oogstkoning

is een uitgave van

Rosemary Hart Books

Copyright © 2025 Rosemary Hart

Auteur: Rosemary Hart

Omslagontwerp: Marieke Veringa

NUR 343

NUR 334

ISBN 9789403845258

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, foto-kopie, microfilm of op welke wijze dan ook, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

HOOFDSTUK I

‘WEES EENS VRIENDELIJK,’ ZEG ik tegen Flos, mijn jonge neefje, terwijl hij me met een koppigheid aankijkt die alleen een zesjarige jongen kan vertonen. ‘We stelen niet zomaar elkaars lekkernijen, zeker niet vanavond. Geef het nou maar terug aan je zusje.’

Hij trekt zijn neus op, maar geeft het perentaartje toch aan het kleine meisje met het vlasblonde haar.

Ze pakt het van hem af en steekt haar tong uit. ‘Stommerd.’

‘Ezel,’ mompelt Flos.

‘Gyda zegt dat je vriendelijk moet zijn!’

‘Ik bedoel jullie allebei, Fjala. Flos, ik heb je al een gebakje gegeven. Fjala, scheld je broer niet uit.’ Ik pak Flos zachtjes bij zijn schouders en draai hem weer om. ‘Hup, je moeder zal je wel zoeken, en ik moet nog veel meer pasteitjes bakken voor zonsondergang.’

Ze rennen ervandoor, hun ruzietje alweer vergeten, en ik kijk hoe ze elkaar achterna zitten rond de oude appelboom op het dorpsplein. Binnenkort zal die boom versierd zijn

met lantaarns en slingers, en zal elk huis met kransen getooid zijn.

Ik leun tegen het donkergroene deurkozijn, waarvan de verf allang aan een opknapbeurt toe is. De eerste tekenen van schemering dalen al over het land neer. Dat zie ik aan de brede, gouden zonnestralen die door het bos rondom het dorp glippen, en aan de manier waarop de eiken en essen oplichten in herfstachtige kleuren, alsof het woud zelf zachtjes brandt tegen de oprukkende duisternis.

‘Vandaag was jouw moeders lievelingsdag,’ zegt grootmoeder zachtjes, terwijl ze naar buiten stapt en naast me komt staan. ‘Ze zei altijd dat het land zich nog één laatste keer in schoonheid tooit, voordat het zich diep in zijn donkere slaap nestelt.’

‘Moeder werd nooit gekozen,’ protesteer ik zacht. ‘Natuurlijk voelde ze zich veilig.’

‘Maak je je zorgen?’ Grootmoeders gezicht vertoont nog meer rimpels wanneer ze naar me opkijkt en glimlacht. ‘Dat is niets voor jou, Gyda.’

‘Nee.’ Ik haal diep adem en snuif de kille lucht op. Er is nog geen sprake van vorst, maar die typische geur van koudere nachten onder een botergele maan hangt al wel in de lucht.

Deze tijd van het jaar staat bekend als de Oogstmaan, wanneer het graan van de velden is gehaald en de boomgaarden hun vruchten hebben voortgebracht. Vanavond zal de maan vol en zwanger door de hemel

trekken en neerkijken op de mensen die geschenken offeren en de overvloed van de oogst vieren.

Alleen is er dit jaar helemaal geen sprake van overvloed. De opbrengsten van vorig jaar waren al mager en dit jaar hebben we nauwelijks genoeg om de winter door te komen. Regen en droogte hebben de velden verarmd, alsof de aarde zelf te moe is geworden om ons te voeden. Veel van de fruitbomen staan er uitgemergeld bij, hun vruchten zijn al verrot, en het graan dat ooit zwaar onder de zeis boog, is weggekwijnd voordat zelfs maar de helft ervan kon worden geoogst. Niettemin stijgt de Oogstmaan boven de horizon, groot en stralend, en werpt haar bleke zegen over onze verdorde grond, alsof schoonheid alleen voldoende is om ons door de donkere maanden heen te loodsen.

En misschien is dat ook wel zo, op een bepaalde sinistere manier. Vanavond zal er één meisje worden gekozen – een offer aan de duistere, zwijgzame koning die de groei en de rijping van het land bestuurt.

‘Nee, ik maak me geen zorgen,’ mompel ik. Nog niet, tenminste.

‘We hebben zeven jaar lang voorspoed gekend.’ Mijn grootmoeder tikt met een kromme vinger tegen haar lippen. ‘We zullen ons contract met nog eens zeven jaar verlengen. Vertrouw me, Gyda, alles komt goed.’

Dat kan zij makkelijk zeggen. Mijn moeder was al getrouwd toen die zeven jaar voorbij waren, en mijn grootmoeder is veel te oud om gekozen te worden. Fjala,

mijn jonge nichtje, heeft nog jaren te gaan voordat ze een jonge vrouw wordt.

Dan blijf ik alleen over. Maar ik ben niemand. Van de honderd-en-een jonge vrouwen die vanavond in ons dorp bijeenkomen, hoe groot is de kans dat het lot uitgerekend mij zal uitkiezen?

‘Kom op,’ berispt grootmoeder me zachtjes, als ze de frons tussen mijn wenkbrauwen ziet verschijnen. ‘Lach eens, lieverd. Er is genoeg om dankbaar voor te zijn.’

Ja, glimlach. Wees dankbaar, wees vriendelijk en geef altijd terug wat je hebt gekregen. Deze lessen heeft ze me bijgebracht sinds ik een peuter was, toen ik na het overlijden van mijn moeder aan haar zorg werd toevertrouwd.

En dat ben ik ook. Echt waar. Ik ben dankbaar voor ons bescheiden leven, voor de beschutting die ons huisje ons biedt, voor de kleren die nooit vreselijk versleten zijn en het eten dat nooit helemaal opraakt. Ik ben ook dankbaar voor de feestelijkheden van vanavond en voor het grote vreugdevuur dat hoog naar de verduisterende lucht reikt. Ik dans met Fjala en Flos en draai ze in wilde cirkels rond tot ze uitgeput en lachend op de grond vallen. Bier en cider

vullen onze bekers alsof er geen tekort is, alsof onze kelders niet halfleeg zijn.

Maar als de volle maan boven de toren van het oude raadhuis piekt, sterft de muziek weg.

Mijn humeur slaat om terwijl ik me bij de groep meisjes uit de naburige dorpen voeg en we ons samen rondom de oude appelboom verzamelen. Grootmoeder heeft mijn haar gevlochten en rond een krans van tarwestengels geweven.

Ik spiek naar hun gezichten; naar de manier waarop zelfs de zachte gouden tinten van de lantaarns de spanning tussen hun wenkbrauwen niet kunnen verbergen. Deze meisjes zijn jong, sommigen niet eens ouder dan vijftien.

Met mijn eenentwintig jaar ben ik waarschijnlijk de oudste, en verre van de mooiste. Daar is Hilda, met wangen zo rood als appels; zo mooi, ondanks de nerveuze glinstering in haar blauwe ogen. Naast mij staat Wisla, met haar kastanjebruine krullen die tot aan haar heupen vallen. Zij zien er al uit als bruiden.

Ik vraag me af of ik er ook zo uitzie in mijn witte jurk en met de gouden krans in mijn blonde haar.

Ik vind mezelf niet onaantrekkelijk, maar ik ben nauwelijks meer dan gewoontjes, wat ik meestal trouwens prima vind. Vergeleken met deze jongere, mooiere meisjes, ben ik duidelijk niet de meest aantrekkelijke aanstaande bruid.

Nog een paar spannende minuten, en dan kan ik weer zeven jaar lang ontspannen en terugkeren naar mijn eenvoudige leventje.

Met die geruststellende gedachte weet ik een glimlach op te brengen als Bjorton me een stukje appel geeft. Hij loopt langzaam de kring rond, omdat zijn jicht pijn doet aan zijn been. Ik ben de tel van zijn jaren kwijtgeraakt – hij moet tegen de honderd lopen – maar hoewel zijn stem zwak is, glinsteren zijn ogen nog steeds scherp als hij ons allemaal aankijkt.

‘Laat het lot landen waar het wil. Wie van jullie ook gekozen wordt, wees nederig en bied jezelf vreugdevol aan als het grote geschenk dat je bent.’

Mijn zenuwen knopen zich in mijn binnenste samen. Een van ons mag dan een geschenk zijn, maar waarom zouden we daar blij om zijn? Niet elke bruid komt immers terug naar huis. En als ze dat wel doen, spreken ze allemaal angstig over het nachtmerrieachtige gezicht van de Oogstkoning.

Ze zeggen dat hij een soort duivel is. Ze zeggen dat hij er demonisch uitziet, met wrede ogen en bloed dat langs zijn kleding omlaag druipt. Ze zeggen dat één blik op hem ervoor zorgt dat je beeft van angst. Ik wil er niet aan denken wat er met zijn bruid gebeurt als hij haar meeneemt en haar buik vult met zijn kind.

Want dat is wat er moet gebeuren om ons contract met de Oogstkoning te verlengen. Om de zeven jaar bedanken

we hem voor zijn geschenken en bieden we in ruil daarvoor een maagd als bruid aan.

En elke zeven jaar bidden we dat de bruid levend terugkeert, of ze nu zwanger is of niet.

De laatste bruid keerde terug, maar haar buik bleef leeg en langzaam verdorden onze velden. Dus wie er vanavond ook gekozen wordt, haar enige taak is zich aan de Oogstkonink te onderwerpen en hem een kind te baren, zodat hij weer tevreden met ons zal zijn en we weer zeven jaar gevoed worden.

‘Eet,’ zegt Bjorton, terwijl hij zijn handen opheft alsof hij een speciale zegen over ons uitsprekt.

Gehoorzaam breng ik het stukje appel naar mijn mond. Het is zoet en fris op mijn tong, een beetje zuur als ik mijn eerste hap doorslik. Mijn tanden zinken ongehinderd in het vruchtvlees en even laat ik me overspoelen door een gevoel van zalige opluchting.

Ik ben het niet.

Ik wist dat het niet zou zijn, maar toch haal ik opgelucht adem. Ik ben het niet, en na vanavond kan ik...

Ik verstijf als ik op iets hards bijt. Mijn hart schiet naar mijn keel, terwijl ik met mijn tong zoek naar de bron van de hardheid. Het kan gewoon een klein stukje appel zijn... Angst hoopt zich op in mijn buik als mijn tong over het gladste, kleinste appelpitje glijdt dat ik ooit ben tegengekomen. Een waas daalt neer over mijn geest.

Langzaam, alsof ik half versteend ben van schrik, hef ik mijn hand en spuug het zaadje in mijn handpalm.

Niemand zegt nog iets. Ik denk dat ze het nog niet eens opgemerkt hebben. Sommige meisjes kauwen nog steeds, terwijl anderen heimelijke blikken werpen op onze door lantaarns verlichte kring. De dorpelingen staan om ons heen, zachtjes mompelend en vol verwachting. Ze zijn half bang en half hoopvol dat een van hun dochters ons volk voorspoed zal brengen.

Ik weet dat ik me hier niet voor kan verstoppen. Toch sta ik volkomen stil, terwijl de andere meisjes onrustig heen en weer schuifelen en zich duidelijk beginnen af te vragen waarom nog niemand iets heeft gezegd.

‘Nou?’ vraagt Bjorton uiteindelijk, als hij de nerveuze spanning in de groep voelt. ‘Stap naar voren, uitverkorene.’

Er schiet een gedachte door mijn hoofd: hoe gemakkelijk zou het zijn om het appelpitje uit mijn hand te laten vallen? Het zou ergens in het natte gras terechtkomen, klein en bijna onzichtbaar. De duisternis zou mijn geheim verbergen, misschien wel voor altijd.

‘Stap naar voren!’ Inmiddels klinkt Bjorton nerveus, en ik weet waarom. Wat als er geen bruid wordt gekozen? Wat als we tot hongersnood zijn veroordeeld? ‘Kom op, meisjes. Er moet toch iemand zijn.’

‘Ja,’ fluister ik. *Geef altijd terug wat je gekregen hebt* – en ik heb veel gekregen in mijn leven, meer dan genoeg om dankbaar voor te zijn. ‘Ja, ik heb het. Ik ben het.’

Met het zaadje in mijn hand, stap ik naar voren. Bjorton tuurt door de schaduwen heen en houdt dan een lantaarn omhoog. Ik spreid mijn vingers om hem het zaadje in mijn handpalm te laten zien en probeer mijn onstuimig kloppende hart te kalmeren.

‘Gyda,’ mompelt de oude man, terwijl hij even knikt naar het bewijs van mijn lot. ‘Gezegend ben je.’

Ik kijk op naar de gezichten om me heen, allemaal zo opgelucht dat zij gespaard zijn gebleven.

‘Gezegend ben je,’ herhalen de meisjes, en Hilda en Wisla omhelzen me allebei. Ik voel ook opluchting in hun omhelzing, maar ik kan het ze niet echt kwalijk nemen. Ze zijn tenslotte nog zo jong.

En ik? Tja, ik ben al bijna een oude vrijster.

Dat betekent niet dat ik ooit de bruid van deze griezelige koning wilde worden, maar hoe kan ik dat tegen grootmoeder zeggen nu ze naar me toe komt en mijn gezicht tussen haar handen neemt? ‘Ik ben zo trots op je, mijn meisje.’

‘Wat als ik niet terugkom?’ prevel ik, zo zacht dat zelfs zij het nauwelijks kan horen.

‘Gyda.’ Haar greep wordt steviger, haar ogen staren in de mijne. ‘Je bent sterk. Natuurlijk kom je terug.’

‘Wat als ik hem niet kan behagen?’

‘O, meisje.’ Grootmoeder tuit haar lippen, zoals ze altijd doet als ze denkt dat iemand iets onnozels heeft gedaan.

‘Luister naar je hart, vergeet niet vriendelijk te zijn, en dan zul je het prima doen.’

‘Dat weet je niet.’

Ze zucht en aait me even over mijn wang, voordat ze me loslaat. ‘Je moet je voorbereiden. Kom, we hebben zo weinig tijd.’

HOOFDSTUK 2

NET ZOALS DE GROTE dennenboom tijdens het Midwinterfeest, word ik door de vrouwen van het dorp bekleed en versierd. Een witte sluier bedekt mijn haar, een kroon van tarwe rust zwaar op mijn hoofd. Ze hangen een rieten mandje aan mijn arm, gevuld met appels, peren, een brood en een klein potje honing – allemaal oogstgaven, bestemd als om als geschenken aan de Oogstkoning te worden teruggegeven.

Ze schilderen mijn lippen rood, brengen zachtroze poeder aan op mijn wangen, misschien om me mooier te maken dan ik ben. Ik vind het geen prettig gevoel; het plakt, alsof het mijn huid verstopt.

‘Wat ben je een prachtige bruid,’ zegt grootmoeder, terwijl ze me bij mijn schouders vastpakt om me te bekijken.

Of als een lief lammetje, klaar om naar de slacht te worden gebracht.

‘Is ze klaar?’ vraagt Bjorton vanuit de deuropening van ons huisje.